

РАТНА ШТЕТА И ЗАСТАРЕЛОСТ

За застарелост потраживања накнаде штете није од утицаја моменат сазнања тужиоца за коначан обим штете, јер протеком објективног рока застарелости, оштећени апсолутно губи право на потраживање накнаде штете.

Из образложења: Тужилац С. О. је био припадник резервног састава Војске Југославије у периоду октобар – новембар 1998. године, када се у току обављања задатих активности код истог јавило обољење – тромбоза вена задњег дела трбушне дупље, које је оставило последице по здравствено стање тужиоца и због ког обољења је тужилац оперисан на ВМА у Београду. Пресудом Општинског суда у Сомбору правни претходник тужене (Државна заједница Србије и Црне Горе) је обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету проузроковану вршењем војне службе у укупном износу од 500.000,00 динара на име душевних болова због умањења општих животних активности, претрпљеног страха и физичких болова, уз накнаду материјалне штете за трошкове лечења. У току 2007. године код тужиоца је дошло до погоршања здравственог стања у односу на стање из времена пресуђења, које је у директној узрочно – последичној вези са вршењем војне службе током 1998. године, а последица погоршања је умањења животне активности за додатних 30%, услед чега именовани трпи душевне болове и страх да би могло доћи до даљег погоршања здравља и тежих последица. Тужена је у току поступка истакла приговор застарелости потраживања, који је суд одбио као неоснован, са образложењем да је код тужитеља до погоршања здравственог стања дошло током 2007. године, а да је тужбе поднета 12.08.2008. године, у складу са чланом 376. ЗОО. У актуелном поступку, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену РС, Министарство одбране да тужитељу исплате укупан износ од 500.000,00 динара на име нематеријалне штете. Став првостепеног суда није правилан. Другостепени суд је преиначио пресуду првостепеног суда, одбијајући тужбу тужиоца као неосновану, јер је тужиоцу штета проузрокована штетним радњама извршеним у октобру 1998. године, услед чега је тужичево потраживање застарело. Одредбом члана 376. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева у року од 3 године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у сваком случају ово потраживање застарева у року од 5 година од дана када је штета настала. У конкретном случају, потраживање накнаде штете која је последица штетног догађаја из 1998. године је застарело у октобру 2003. године, протеком рока од 5 година од дана када је тужилац оболео за време вршења војне службе. Како је тужилац туженој поднео захтев за обештећење ван суда дана 08.11.2007. године, а потом и тужбу суду 12.08.2008. године, тужиоцу је протеком рока застарелости, у смислу члана 360. ЗОО престало право да захтева новчану накнаду нематеријалне штете. За застарелост потраживања накнаде штете у конкретном случају није од утицаја моменат сазнања тужиоца за коначан обим штете, јер је реч о објективном року застарелости, чијим протеком оштећени апсолутно губи право на потраживање накнаде штете.

(Пресуда Основног суда у Сомбору број 3П. 440/10 од 27.10.2011. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж. 479/12 од 21.11.2012. године)